

ВНЕСОК ДАВНЬОРИМСЬКИХ ЛІКАРІВ КЛАВДІЯ ГАЛЕНА І АУЛІСА ЦЕЛЬСА У РОЗВИТОК СВІТОВОЇ МЕДИЦИНИ

THE CONTRIBUTION OF ANCIENT ROMAN PHYSICIANS CLAUDIUS GALEN AND AULUS CELSUS IN THE DEVELOPMENT OF WORLD MEDICINE

Indutna S.P., Yatchenko Y.V., Chupryna K.S.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Надзвичайно актуальним в наш час є вивчення історії медицини, як фундаменту її розвитку. Клавдій Гален (р.н. 131 рік н.е., м. Пергам) – лікар, хірург і філософ римської доби. У 159 році н.е. Клавдій Гален зробив велике відкриття у медицині – дослідив принцип функціонування нервів, які контролюють голос, вивчав будову і функції м'язів, що зумовлюють процес дихання. Його основними медичними переконаннями були: опис головного мозку як органу зосередження чуттєвості, психічної діяльності та руху; охарактеризував близько 300 м'язів людини, а також середній мозок, сім пар черепно-мозкових нервів та блукаючий нерв, установив теорію кровообігу (артеріальна і венозна кров різні за природою рідини. Причому перша, артеріальна, «розносить рух, тепло і життя», а друга, венозна, покликана «живити органи»; поклав початок фармакології «Галеновими препаратами» називають настоянки та мазі, приготовані певними способами).

Авл Корнелій Цельс – видатний науковець, теоретик та практик медицини. Народився у м. Нарбонській Галлії. Він збирав різні відомості щодо лікування хвороб, застосування ліків, заклав основи латинської анатомічної термінології, зібрав усі достовірні відомості стосовно хірургії (впровадив лігатуру «хірургічну нитку для перев'язки кровоносних судин», запропонував літотомію), терапії (вивчав малярію), дієтики, патології, психіатрії («біла гарячка»); дав опис пластичним операціям з відновлення носа, губ, вух; розробив методику лікування ран, вивихів, переломів, захворювань кісток, некрозів, а також дав опис фістули, виразки, пухлини, грижі, ампутації кінцівок і трепанації черепа; створив найвидатнішу працю з медицини «Demedicina».

Отже, Авл Корнелій Цельс і Клавдій Гален зробили значний внесок у розвиток медицини і фармакології.

ХІРУРГІЯ У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ ТА РИМІ

SURGICAL PRACTICE IN ANCIENT GREECE AND ROME

Shpyhotskiy D.R., Assoc. Prof. Solohor I.M.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Хірургія – одна із найдавніших галузей медицини, яка вивчає гострі та хронічні захворювання для лікування яких використовуються оперативні методи. Саме тому розуміння того, як розвивалася ця наука і якими були її основні положення дасть змогу майбутнім лікарям у повному обсязі зрозуміти її важливість та значущість.

Мета роботи – охарактеризувати розвиток та становлення хірургії за часів Стародавньої Греції та Риму, проаналізувати її вплив на сучасну медицину.

У Стародавній Греції найбільш відомі праці з хірургії були написані Гіппократом. У його творах було описано ряд хірургічних прийомів, зокрема при лікуванні вивихів і ран. Значним авторитетом у античні часи користувалися представники Олександрійської школи (Еразістрат, Філоксен, Горгій, Сострат, Герон та ін), які значною мірою сприяли розвитку хірургії у Стародавньому Римі. Вважають, що олександрійські хірурги застосовували перев'язку судин, здійснювали ампутації кінцівок, а для знеболювання використовували витяжку кореня мандрагори.

Одними із найвідоміших лікарів-хірургів Стародавнього Риму були Цельс і Гален. У працях Цельса було викладено основні положення тогочасної хірургії, а саме техніку операцій, зокрема при катаракті, методику зулунки кровотечі шляхом накладання лігатури, вчення про грижі. Велике значення для розвитку хірургії мали також роботи римського хірурга Галена, у яких він наголошував про необхідність для хірурга знань із анатомії та фізіології.

Таким чином, знайомство із виникненням та становленням хірургії тих часів допомагає краще зрозуміти значущість накопичених людством знань для розвитку сучасної медицини і хірургії зокрема.

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ...

THE ROLE OF THE LATIN...

Kuiovda Y.A., Stadnik E.O., Nikolaieva N.M.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Надзвичайно актуальним в наш час є питання про практичне застосування латині, як мови окремих галузей науки. Історична роль латинської мови як міжнародної мови науки і художньої літератури істотно відрізняє її від численних штучних мов, що пропонувалися для міжнародного спілкування.

Латинська та старогрецька мови залишаються основними міжнародними джерелами для штучного створення нових медичних термінів в сучасних мовах. Назви хвороб, їхніх симптомів, анатомічна номенклатура, назви лікарських препаратів тощо — це все слова латинського і грецького походження. Новизна цієї роботи полягає в тому, що, не дивлячись на те, який напрям роботи не було б вибрано, потрібно знати історію виникнення мови, витоки термінології, вимоги щодо оформлення документації, яка має юридичну цінність і т.п.

Мета даного дослідження — показати важливість латинської мови у стародавньому і сучасному світі, визначити її значущість для нащадків. І не дивлячись на те, що латинь все більше і більше витісняється національними мовами, вона і зараз зберігається в научній термінології багатьох галузей, особливо в біології, юриспруденції і медицині.

Щоб зрозуміти важливість культури, яку створив стародавній Рим, потрібно поглянути на спадщину, яку він залишив. Багато архітектурних споруд, які стоять і приваблюють людей в наш час, були збудовані саме в той період, коли латинь була національною мовою на території багатьох сучасних різномовних країн.

Таким чином, медична освіта неможлива без володіння основами латинської мови. Вивчення латинської мови має велике значення у підготовці медичного спеціаліста, оскільки допомагає свідомо засвоювати і розуміти медичні терміни латинсько-грецького походження, з якими він зустрічатиметься і буде послуговуватися у своїй практичній діяльності.

ЛАТИНСЬКА МОВА ЯК МОВНОСТИЛЬОВА РИСА В «ЕНЕЇДІ» І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

LATIN AS A SPEECH-STYLE FEATURE IN THE “AENEID” OF I. P. KOTLYAREVSKY

Gorobets I.A., Hryshenko L.I.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність роботи пов'язана з великою роллю «Енеїди» І.П. Котляревського у процесах формування нової національної літератури й літературної мови на демократичній основі. Адже мовностильовою особливістю поеми є введення в текст елементів інших мов (латинської), а також застосування макаронічної мови (суміші українських і латинських чи псевдо-латинських елементів) і «очуднювання» мови за допомогою деформації слів.

Метою нашої роботи є розкриття ролі латинської мови та форми її вживання в епічній бурлескно-травестійній поемі Котляревського.

Предмет дослідження. «Енеїда» І.П.Котляревського.

Завдання. Проаналізувати латинські засоби мовотворення в «Енеїді» І.П.Котляревського.

Пародіюючи некомунікативну (на той час) латину і церковнослов'янську (яка не була розмовною ніколи) мову, а також відірвані від народного джерела літературні стилі свого часу, Котляревський підкреслює перевагу живої народно-розмовної мови, водночас задіюючи для сприйняття свого твору глибокі пласти знань та ерудицію читача. Адже оцінити (та навіть зрозуміти) макаронічні вставки в поемі міг лише освічений читач, який сам добре знав латину. Проте, з огляду на тогочасні літературні тенденції відродження національних і духовних надбань, а також мету творення «Енеїди», що вийшла зпід контролю Котляревського вже в процесі написання, автор не зловживав макаронічними вставками – він скористався цими літературними прийомами як приправою – зі смаком. Макаронічна мова – саме той спосіб передачі комічного, завдяки якому поема сприймається як твір *cum grano salis*.

Висновок. Вивчення поеми дає нам змогу розкрити вплив латинської мови на процеси формування української літературної мови та світогляду української нації.

СВЯТА В АНТИЧНОСТІ: СТАРОДАВНЯ ГРЕЦІЯ

FESTIVALS AND HOLIDAYS IN ANTIQUITY: ANCIENT GREECE

Chebotařyova E.E., Assoc. Prof . Bieliaieva O.M.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Свята – одна з важливих форм суспільного життя і культури будь-якого народу, стародавніх греків зокрема. Актуальність дослідження обумовлюється одноставним визнанням того факту, що вивчення історії свят і покладених на них функції надає сучасникам не менше відомостей про той чи інший народ, ніж вивчення його політичної, економічної або військової історії.

Мета роботи – ознайомлення з історією свят стародавніх греків.

У роботі використано теоретичні методи – вивчення наукової літератури з теми, аналіз, синтез, узагальнення.

Матеріали та результати дослідження. В Античності будь-які свята були пов'язані з релігією, консолідували людей перед богами та створюючи ілюзію рівності усіх членів суспільства завдяки сумісному проведенню жертвоприношень, участі в святкових процесіях, виконанню культових танців і гімнів. Свята, а також такі заходи, як, наприклад, атлетичні або кінні змагання на честь богів сприяли активному спілкуванню всіх присутніх і з'єднанню громади. В Античності, власне, як і нині, свята були покликані нагадувати членам громади про знакові події в житті держави, наприклад, про військові перемоги.

Досліджуючи давньогрецькі свята, необхідно зосередити увагу на психологічному аспекті, адже такі масові заходи не лише надавали усім громадянам можливість відпочити від щоденних турбот і праці, але й бажаним продемонструвати власні таланти та здібності, підтвердити престижний суспільний статус або заслужити пошану. Заслугує на увагу той факт, що стародавні греки понад усе цінували моральні заохочення та визнання у себе на батьківщині та за її межами, а чимала матеріальна винагорода переможцям була другорядною. Античні народи, які усвідомлювали важливість патріотичного виховання, використовували свята як арену для передачі військових і культурних традицій з покоління в покоління, забезпечуючи тим самим зв'язок між ними. Усвідомлюючи консолідувальну, патріотичну та культурну функції, які виконували свята, стародавні греки ставили організацію свят в один ряд з такими важливими справами, як будівництво житла, оборонних споруд або розподіл землі у межах міста. З-поміж особливостей давньогрецьких свят слід відзначити той факт, що саме елліни першими в європейській історії почали будувати стаціонарні споруди для їх проведення – театри з чудовою акустикою та здатністю вміщувати всіх громадян міста, а також стадіони й іподроми з місцями для глядачів. Так, в Афінах найважливішим міським святом були Міські Діонісії, які святкувалися протягом п'яти днів. Діонісії організовував архонт – представник міської влади. Архонт обирав се-